

GLOBOS NAMŲ DARBUOTOJŲ TOLERANCIJOS KORUPCIJAI NUSTATYMO 2023 M. TYRIMO REZULTATAI

2023 metais Globos namuose darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tolerancijos korupcijai nustatymo tyrimas atliktas pirmą kartą, kuriuo buvo siekiama:

- nustatyti ir įvertinti darbuotojų bendrą požiūrį į korupciją;
- išsiaiškinti, kiek plačiai paplitęs šis reiškinys įstaigoje;
- išsiaiškinti, kokia darbuotojų patirtis ir santykis su korupcinio pobūdžio apraiškomis;
- įvertinti ar Globos namuose imamasi pakankamai prevencinių priemonių kuriant ir įgyvendinant korupcijai atsparią aplinką.

Sekančiais, t.y. 2025 m., atlikus apklausą už 2024 metus galima bus lyginti gautus rezultatus su praėjusiais metais bei vertinti atsparumo korupcijai pokytį Globos namuose, matuoti vykdomų korupcijos prevencijos priemonių efektyvumą, bei stebėti darbuotojų elgsenos ir sąmoningumo pokytį.

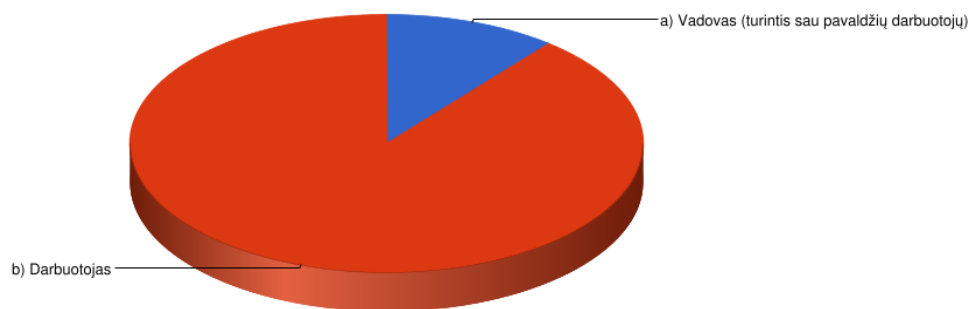
Atliekant tolerancijos korupcijai nustatymo tyrimą atlikta anoniminė darbuotojų apklausa, kurią sudarė 11 klausimų, susijusių su:

- informacija apie darbuotojus;
- informacija, skirta įvertinti darbuotojų žinias;
- informacija, susijusia su darbuotojų požiūriu į korupciją;
- atviras klausimas, skirtas darbuotojų pasiūlymams bei pastebėjimams dėl korupcijos prevencijos vykdymo Globos namuose.

Apibendrinus apklausos rezultatus nustatyta, kad apklausoje savanoriškai dalyvavo 64 darbuotojai iš galimų 105, (t.y. 61 proc. visų apklausoje galinčių dalyvauti darbuotojų). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad anketą užpildė ir korupcijos tema apklausos būdu pasisakė ne visi Globos namų darbuotojai, todėl lieka neaišku, ar ši tema neatsakiusiems yra neįdomi, nes korupcija iš esmės netoleruojama, ar atvirkščiai, tema itin aktuali, galbūt jautri, todėl nenorima ja kalbėti net ir anonimiškai.

10,9 proc. apklausoje dalyvavusių asmenų (t.y. 7 respondentai) eina vadovaujančias pareigas (turintys sau pavaldžių darbuotojų) ir 89,1 proc. (t.y. 57 respondentai) darbuotojai (neturintys sau pavaldžių asmenų), 1 pav.:

Jūsų užimamos pareigos

1

pav.

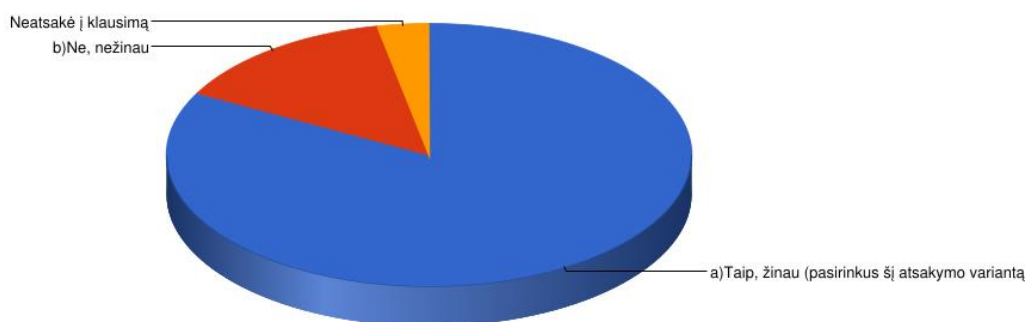
a) Vadovas (turintis sau pavaldžių darbuotojų)	7	10.9%
b) Darbuotojas	57	89.1%

Palyginus su bendru Globos namų vadovų ir darbuotojų skaičiumi, apklausoje dalyvavo 58,3 proc. vadovų ir 61,3 proc. darbuotojų, neturinčių sau pavaldžių asmenų. Matyti, kad tiek vadovų, tiek darbuotojų aktyvumas apklausoje buvo apylygis.

Analizuojant sekančius apklausos duomenis, susijusius su darbuotojų žiniomis apie korupcijos prevencijos priemones, darytina išvada, kad daugumos darbuotojų, dalyvavusių apklausoje žinios yra pakankamos, kadangi iš pateiktų atsakymų matyti, kad darbuotojai:

- žino apie Globos namuose vykdomas korupcijos prevencijos priemones, (2 pav.):

Ar Jūs žinote apie Globos namuose vykdomas korupcijos prevencijos priemones?

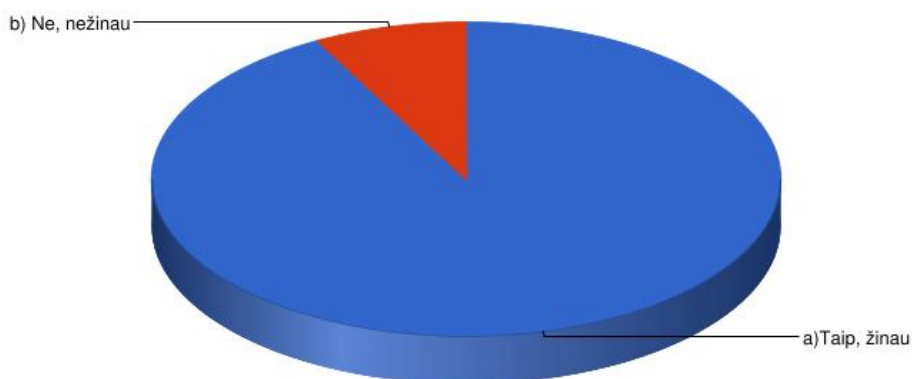

2 pav.

a) Taip, žinau (pasirinkus šį atsakymo variantą, prašome pereiti prie 4 klausimo)	53	82.8%
b) Ne, nežinau	9	14.1%
Neatsakė į klausimą	2	3.1%

- žino, koks darbuotojas yra atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą Globos namuose, (3 pav.):

Ar žinote, kas Globos namuose yra atsakingas asmuo už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą?

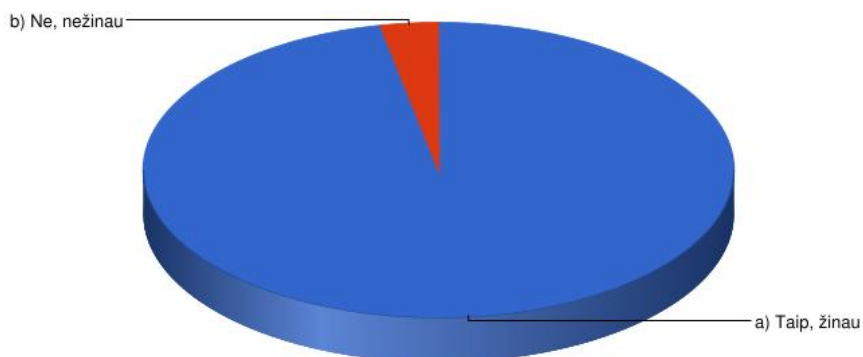

3 pav.

a) Taip, žinau	59	92.2%
b) Ne, nežinau	5	7.8%

- žino, kur kreiptis susidūrus su korupcijos apraiškomis Globos namuose, (4 pav.):

Ar žinote, kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį Globos namuose?

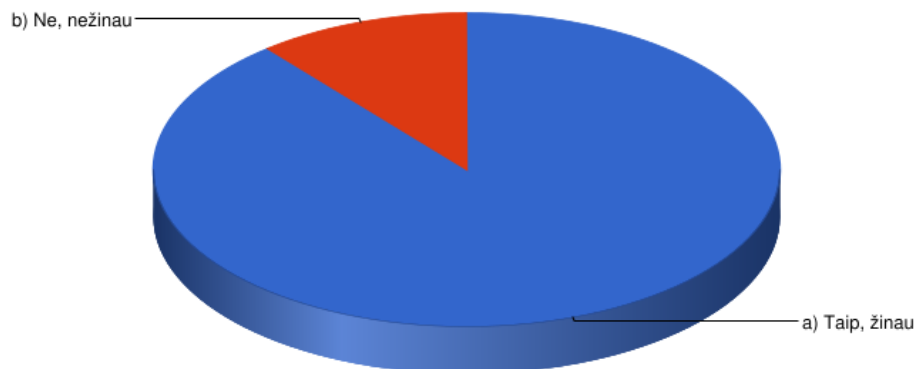

4 pav.

a) Taip, žinau	62	96.9%
b) Ne, nežinau	2	3.1%

- žino, kaip reikėtų elgtis, jeigu paslaugų gavėjų artimieji, tiekėjai ar kitų įstaigų atstovai teiktų/siūlytų neteisėtą atlygį, (5 pav.):

Ar Jums yra žinoma ir aišku, kaip reikėtų elgtis kai paslaugų gavėjų artimieji, tiekėjai ar kitų įstaigų atstovai teikia/siūlo neteisėtą atlygį?

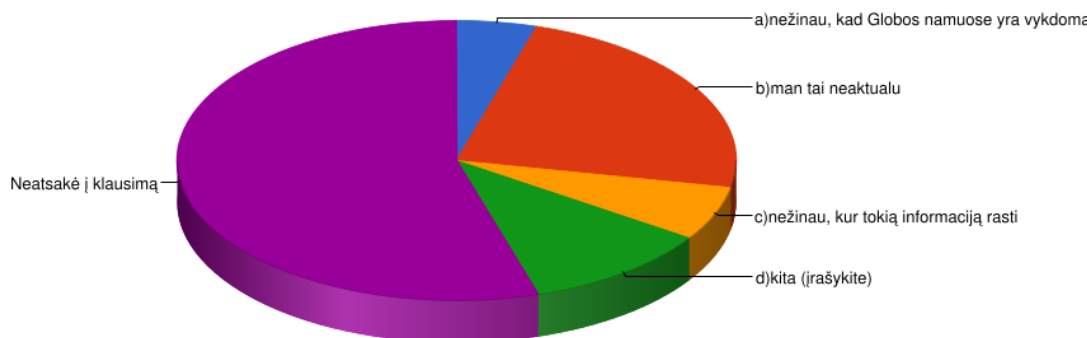

5 pav.

a) Taip, žinau	57	89.1%
b) Ne, nežinau	7	10.9%

Atliekant gautų duomenų analizę matyti, kad 9 respondentai, t.y. 14,1 proc. darbuotojų teigia nežinantys apie Globos namuose vykdomas korupcijos prevencijos priemones. Nežinojimo priežastis įvardija daugiau respondentų, nei pasirinkusių variantą „*Nežinau*“. Priežastys įvardijamos 6 pav.:

Dėl kokių priežasčių nežinote apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones?

6 pav.

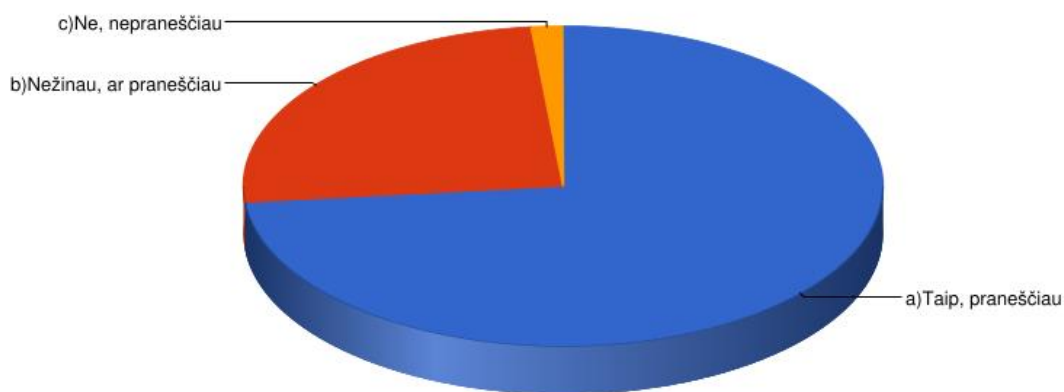
a) nežinau, kad Globos namuose yra vykdoma Korupcijos prevencija	3	4.7%
b) man tai neaktualu	15	23.4%
c) nežinau, kur tokią informaciją rasti	4	6.2%
d) kita (įrašykite)	7	10.9%
Neatsakė į klausimą	35	54.7%

Respondentai, kurie atsakydami į klausimą pažymėjo „*Kita (įrašykite)*“, turėjo galimybę įrašyti savo atsakymo variantą, nurodytą atsakymų sąrašė, tačiau to nepadarė. Taigi šioje apklausoje kiti respondentų variantai (priežastys dėl ko darbuotojai nežino apie Globos namuose vykdomas prevencines priemones) nėra žinomi. 15 respondentų (t.y 23,4 proc. darbuotojų)

nežinančių apie vykdomas prevencines priemones Globos namuose įvardija, kad jiems tai nėra aktualu.

Daugumos tyrime dalyvavusių darbuotojų požiūris į korupciją yra neigiamas. Didžioji dalis respondentų, daugiau nei pusė dalyvavusių apklausoje (47 darbuotojai) t.y. 73,4 proc. nurodė, kad praneštų apie korupcijos atvejį Globos namuose. Svarbu paminėti, kad 16 respondentų (t.y. 25 proc. darbuotojų) nežino, ar praneštų. Vadinasi jie nėra apsisprendę ir neturi tam tvirtos nuomonės, tad čia egzistuoja galimybė pagerinti darbuotojų korupcijos netoleravimo lygį, šviečiant dar neturinčius susiformavusių nuostatų dėl to, kaip reiktų elgtis susidūrus su korupcijos apraiškomis darbe, juos įtikinant, kad korupcijos apraiškos neturi būti toleruojamos ir nutylėtos Globos namuose. Respondentų, nurodžiusių, kad jie nepraneštų apie korupciją – 1 darbuotojas. Gauti rezultatai atsispindi 7 pav.:

Ar praneštumėte apie Globos namuose Jums žinomą korupcijos atvejį?

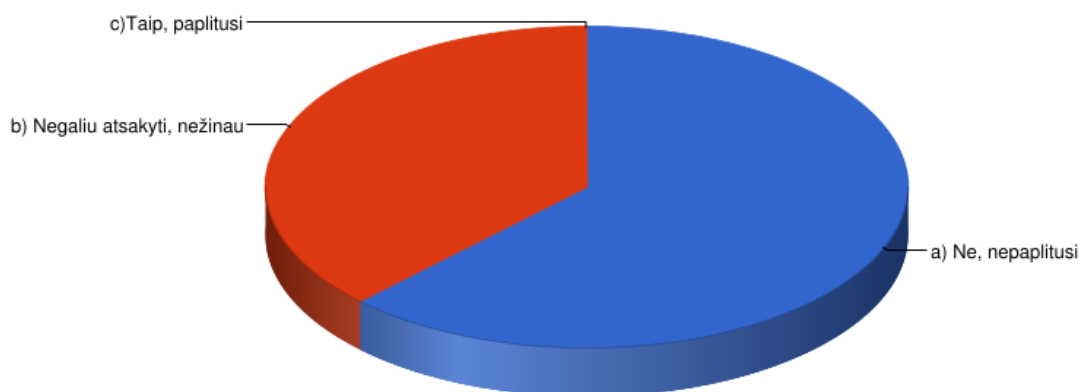

7 pav.

a) Taip, praneščiau	47	73.4%
b) Nežinau, ar praneščiau	16	25.0%
c) Ne, nepraneščiau	1	1.6%

Siekiant nustatyti Globos namų darbuotojų patirtį, buvo darbuotojų klausiama ar Globos namuose yra paplitusi korupcija. Manančių, kad Globos namuose yra paplitusi situacija, kai darbuotojams norima papildomai atsilyginti nėra nei vieno pasisakiusio teigiamai. Daugiau nei pusė respondentų 62,5 proc. (t.y. 40 darbuotojų) teigė, kad tokia situacija nėra paplitusi Globos namuose, o 37,5 proc. (24 darbuotojai) nurodė, kad negali atsakyti, nes nežino ar tokia situacija ištaigoje egzistuoja. Gauti duomenys atsispindi 8 pav.:

Kaip manote ar Globos namuose yra paplitusi situacija, kai Globos namų darbuotojams norima papildomai atsilyginti?

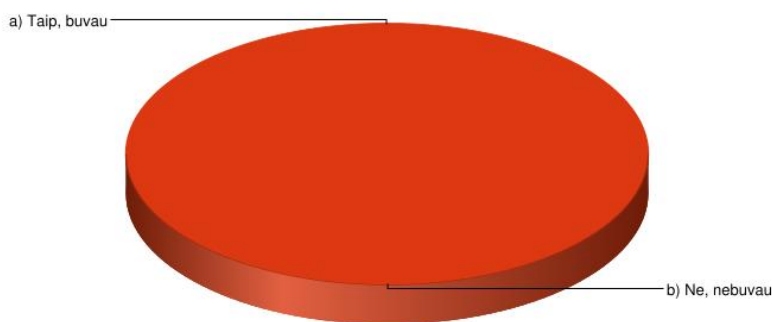

8 pav.

a) Ne, nepaplitusi	40	62.5%
b) Negaliu atsakyti, nežinau	24	37.5%
c) Taip, paplitusi	0	0.0%

Respondentų teigimu, susidūrusių su korupcijos apraiškomis darbe nėra buvusių, 9 pav:

Ar per pastaruosius metus buvote susidūręs su korupcijos apraiškomis savo darbe, kai Jums ar Jūsų kolegoms buvo siūlomas kyšis ar kitas neteisėtas atlygis ?

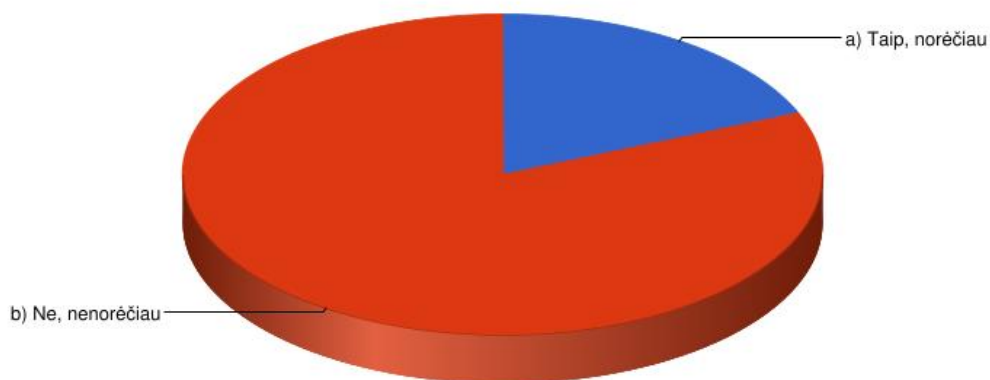

9 pav.

a) Taip, buvau	0	0.0%
b) Ne, nebuvo	64	100.0%

Į klausimą, ar norėtų respondentai dalyvauti korupcijos prevencijai skirtoje veikloje, daugiau nei pusė, 52 darbuotojai (t.y. 81,2 proc.) nurodė, kad tokioje veikloje dalyvauti nenorėtų ir tik 18,8 proc. (12 darbuotojų) atsakė teigiamai, 10 pav.:

Ar Jūs norėtumėte dalyvauti Globos namų antikorporcinėje veikloje?

10 pav.

a) Taip, norėčiau	12	18.8%
b) Ne, nenorėčiau	52	81.2%

Išanalizavus darbuotojų teiktus pasiūlymus ar pastebėjimus dėl antikorupcinės aplinkos kūrimo tobulinimo Globos namuose, darbuotojai nurodė, kad tikslinga:

- viešai pristatyti darbuotojams korupcijos prevencijos planą;
- elgtis atsakingai;
- darbuotojas turi gauti toki atlygi už savo darbą ,kad apie kyši nenorėtu net pagalvoti(rizikuoti);
- niekad nieko neimti svetimo;
- pastebėjimų neturiu, manau esanti tvarka pakankamai veiksminga;
- Korupcija tai nusikaltimas, kurio toleruoti negalima, žinojimas kokia atsakomybė laukia nesilaikant įstatymų, manau geriausia prevencija. Niekada nedaviau ir neėmiau kyšių, ir jokiaje korupcijoje nedalyvavau.

Apibendrinus atlikto tyrimo rezultatus darytina išvada, kad Globos namų darbuotojų korupcijos netoleravimo lygis yra gana aukštas. Įvertinus tyrimo rezultatus ir Globos namų darbuotojų korupcijos suvokimą matyti, kad didžioji dalis darbuotojų atpažintų korupcinio pobūdžio situacijas kaip korupciją ir jos netoleruotų įstaigoje.